

OBSAH

Předmluva	5
I. Projevy dětské nervozity	7
Příběh Jiřiny T.	7
Postoje učitelů k problémům neuróz u dětí	9
O neurózách obecně	11
Jednotlivé projevy dětské nervozity	12
1. Neúměrná duševní a tělesná únavnost dítěte	12
2. Neurotická cefalalgie	13
3. Potíže při spánku	14
4. Tiky	14
5. Psychomotorická instabilita	14
6. Mluvní neurózy	15
7. Neurotické poruchy v oblasti zažívání	16
8. Enuresis nocturna — noční pomočování	17
9. Další drobné příznaky neuróz, jichž si učitel může povšimnout	17
10. Neurotické symptomy v oblasti chování a postojů	18
a) Přecitlivělost	18
b) Pocity méněcennosti	19
c) Konflikty s kamarády, učiteli, rodiči atd.	19
d) Zvýšená sugestibilita, podléhavost	20
Základní formy neuróz	20
1. Neurastenie	21
2. Hysterie	21
3. Psychastenie	23
Projevy neuróz u mládeže	23
Některé metody pro rozpoznání neurotických dětí ve škole	26
II. O příčinách neuróz	29
Přehled příčin dětských neuróz	29
A. Příčiny somatické	29
B. Příčiny psychické	33

Některé důležité příčiny dětské neurotizace v rodinách	35
Toníček — nervózní dítě — (případ přílišné péče)	38
Nesprávné vztahy dítěte k učení a k práci	42
Přetíženost dětí	46
Zkoušky nervózních dětí	48
Dětské konflikty	57
Konflikty ve vztazích mezi učitelem a žákem	58
Neurotizující vlastnosti učitele	63
Některé neurotizující faktory ve vztazích mezi dětmi	65
III. Boj proti neurotizaci dítěte	69
Životospráva nervózního dítěte	70
Rozvrh	70
Spánek	72
Výživa neurotických dětí	74
Odpočinek	74
Sport a tělesná práce	75
Působení fyzikálního prostředí	77
Působení vychovatelova příkladu	78
Zacházení učitele s nervózním dítětem	80
Zapojení neurotického dítěte do kolektivu	84
O vlivu slov	84
Každé slovo nějak působí	85
Co je sugesce?	86
Pochvala a trest u neurotických dětí	88
Obecné zákonitosti hygieny myšlení	89
Odregování napětí	92
Relaxace	94
Postup při nacvičování relaxace	96
Vlastní provádění	97
Jaké povahové vlastnosti chceme vypěstovat u neurotických dětí	102
Radostnost	102
Vnitřní sebekázeň	104
Ukázka z praxe	105
Závěr	111
Literatura	113